

Vaakitusmatka Uskelan Sinivuoren kivikautiselle
asuinpaikalle.

(Kertomukseen kuuluu 1 kartta).

Syksyllä 1923 kävin pikimmittäin Uskelan Sinivuoren kivikautisella asuinpaikalla, koettaen topografikartan nojalla saada hie-
man tarkempaa selkoa asuinpaikan korkeudesta yli meren pinnan.
Tulos jäi sangen aproksimativiseksi ja seuraavana syksynä, 1924,
sain tilaisuuden virkamatkallani suorittaa vaakituksen asuinpai-
kalla n. 5 km:n päässä siitä Turun rautatien varressa sijaitse-
vasta tarkkavaakituksen kiintopisteestä n:o 283, jonka korkeus
yli 0-pisteen (N. N:n) on 33,009 m. Tulokset olivat seuraavat
(metreissä):

Tarkkavaakituksen kiintopiste n:o 283	-	33,00.
Kiskon päällyys Salon - Perniön maantie- ylikäytävällä	-	29,20.
Korkein kohta Pukkilan tiellä ennen maantielle tuloa	-	65,24.
A. M. Tallgrenin v:n 1913 kaivauksen alin kohta (ruudun 8 alareuna)	-	<u>30,58.</u>
Tasanen savimaa asuinpaikan alla (ent. Alasjärven rantaääyrään? ala- puolella)	-	25,86.

Tallgrenin kaivauksen alareuna sattui juuri sille kohden,
missä kulttuurimaa hietakuopan reunassa näköjään loppui. Tallgrenin
kaivauksen ylä- eli pohjoisreuna oli kaivausalueen koillisnurkas-
sa likimain samalla korkeudella, luoteisnurkassa (ruutu 15)
n. 32,5 m korkealla. V:n 1906 tutkimuskertomuksessaan mainitsee

Tallgren, että alin tunnettu löytö on 4 metriä ylempää, kuin multamaan raja Villänjärven eli Alasjärven järvikuivala, ylin tunnettu löytö taas 5,50 metriä ylempää. Minun alimmasta mittakohdastani laskien saataisiin löytöalueen korkeudeksi näin 29,86 - 31,36 metriä. V:n 1913 kertomuksessa Tallgren mainitsee alimpain löytöjen korkeudeksi 3,34 metriä "yli savialueen rajan entisen Villänjärven pohjassa", mikä olisi n. 29,20 m yli tarkkavaakituksen 0-pisteen. Kulttuuri-kerrosvyöhyke on siis paikalla n. 30,50 - 32,5 m korkealla yli N. N:n, jota alemmaa joitakin yksityisesineitä on vielä löytynyt. Olettamalla asuinpaikan aikuiseksi rantaviivaksi 30 à 29,5 m emme erehtyne kovinkaan paljon.

Asuinpaikan asema, josta on tarkempia tietoja mainituissa Tallgrenin kertomuksissa v:lta 1906 ja 1913 (top. arkistossa; vrt. myös Ailio, Wohnplatzfunde II, s. 225 ja seur.), on sangen mielenkiintoinen. Se sijaitsee lähellä kuivatun Alasjärven luoteispohjukkaa, Pukkilan kartanosta vähän yli 1/2 km pohjoiseen, korkeitten mäkien pohjois- ja koillistuulilta hyvin suojaamassa paikassa. Maaperä on sillä kohtaa, missä kulttuurikerrosta on tavattu, mitä selvintä lentohietaa, joka vielä nykyäänkin pyrkii tuulen mukana hietakuopista leviämään. Ylempänä on pikkukumpuja ja niiden välillä syviä kuoppia. N. 30 metrin (14 saschenin) korkeuskäyrän ollessa rantaviivana asuinpaikka on ollut kapealla ^(naksel) kanteella, jonka kaakkoispuolella on ollut silloin jo merestä eristymäisillään oleva Alasjärven vesiaukea, pohjoispuolella taas pieni umpilampi ja vähän kauempana luoteessa pohjoisesta päin Uskelan tasangoilta tänne pistävä meren lahti (ks. tähän liitettyä topografikartan mukaan tehtyä karttaa; yksityiskohdissaan ei topografikartta tässä muuten ole täysin tarkka). Varsinainen kulttuuri-kerros näyttää rajoittuvan jokseenkin pienelle alueelle, v:n 1913 kaivauksen ympäristölle, mutta hajalöytöjä on vähän etäämpääkin, esim. rombimainen reikäkivi perunapellosta Pukkilan kartanon muonamiesten rakennuksen vierestä, varsinaiselta

löytöalueelta n. 200 m luoteeseen (8316); täällä ei mullak-⁷ sessa kuitenkaan näkynyt mitään asutuksen merkkejä, joten vahvempaa kulttuurikerrosta siinä ei liene.

Keramiikasta päättäen on asuinpaikka yhdenikäinen kuin Jäkärän keskimäinen ja alin vyöhyke, osaksi viimeainittua ehkä vielä vähän nuorempikin. Kampaleimoja m.m. kuvioaiheita-
kin esiintyy vielä, mutta enin osa saviastianpaloista on yksinomaan harvakseen erisuuruisilla kuopilla koristettua tyy-
pillisintä Uskela-keramiikkaa, omaa nimikkokeramiikkaansa, jo-
ta nimityksen rajoitetuimmassa merkityksessä ei Jäkärästä ole vielä kovinkaan paljon. Paikka on ollut ilmeisesti asut-
tuna myöhemminkin kivikaudella, kuten täältä löydetty aikai-
sintain vasarakirveskulttuurin aikuinen tekstiilikeramiikka ja
n.s. suippohamaraisen reikäkirveen puolikas osoittavat. Lähei-
nen laajahko Alasjärvi on tarjonnut jatkuvasti tilaisuutta
kalastukseen, joten asutus vasarakirveskulttuurin ajoista
alkaen ei enää ollut samassa määrin riippuvainen rannan
välittömästä läheisyydestä (rantahietikosta), kuin aikaisemmin
kivikaudella. Eräitä kampaleimoja jäljittävillä pisteriveillä
koristettuja saviastianpaloja, joita aikaisemmin olen verrannut
Kiukaisten keramiikkaan, pitäisin sitävastoin nyt vanhempina
sen perustalla, että sama koristetekniikka on tunnettu jo
Jäkärän keskimäisen vyöhykkeen löydöistä. Äsken mainittujen
nuorempien löytöjen esiintymisestä kulttuurikerroksessa ei va-
litettavasti ole tarkempia tietoja, ne kun ovat enimmäkseen
keräilylöytöjä.

Vaakituksen suoritin syyskuun 17 ja 18 p:nä 1924.

Aarne Arvola.

Ulkelan Sinivuoren kirkonkylän
 suinpätkän asema, Topograf.
 kartan (1:42.000) mukaan. Kuu-
 luu A. Euroopalaisten Tutkimus-
 kertomukseen v:lla 1925.

Sininen = jokia ja järviä.
 Vihreä käppä = 10 saatin (21m:n) käppä
 Musta " = 12 " (25 ")
 punainen " = 14 " (30 ")

A. E. 26/4. 1926.

Tuusi-fakurat huomannat esu-kerta